

ВѢСТНИКЪ
ПЕРЕМЫСКОИ ЕПАРХІИ.

Рôкъ 1894. Выдано 19. Студня Ч. XII.

Ч. 68. Ч. 596/орд.

О грѣхахъ задержаныхъ.

ЮЛІАНЪ ПЕЛЕШЬ

Божою Милостію и Святого Апостольского Престола Благословеніемъ, Епископъ Перемыскій, Самборскій и Саноцкій, Дръ. св. Богословія, Членъ Сойма Королевствъ Галиціи и Володомиріи съ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ.

Преподобному Священьству: Поздоровленіе и Архіерейске Благословеніе!

Невычерпаный и непонятный въ своемъ милосердію Богъ „нехотяй смерти грѣшника но да покается и живъ будетъ" котрый „міръ свой тако возлюбилъ есть якоже Сына своего единороднаго дати: да всякъ вѣруяй въ него не погибнетъ но да иматъ животъ вѣчный" установивъ св. Тайну Покаянія щобы всѣ, котрѣ по крещенію согрѣшили, могли знову зъ Богомъ поеднатися, и до стану благодати Божой повернути. Черезъ грѣхъ стягае чоловѣкъ на себе смертъ духовну, а въ Т. Покаянія, дана есть му способность до нового житя воскреснути; и протое

всѣ соглашаютъ ся съ св. Іеронимомъ, котрый Т. Покаянія называе другою спасаючою доскою по упадку грѣховнôмъ. И дѣйстно такъ рѣчь маєся. Бо якъ тогды коли въ часѣ бурѣ на мори або великои рѣцѣ корабль, чôвно або тратва розбôъеся, тôлько той може свое житье спасти (уратовати) кому удасть ся дôстати ся до якой доски або бельки зъ розбитого корабля, и на ней берегъ осягнути: такъ само и чоловѣкъ, котрый через грѣхъ стратитъ невинность въ Т. Крещенія осягнену, може тôлько тогды спасти душу свою, коли щиро и розкаянно удасть ся до Т. Покаянія. А понеже Т. Покаянія для кождого чоловѣка естъ такъ важна, протое выдала непогрѣшима учителька истинна св. Церковъ катол. якъ найточнѣйши приписы зо взгляду на еи удѣлянье и пріймованье.

Порядочнымъ служителемь сеи св. Тайны есть кождый важно рукоположеный пресвитеръ, котрый отъ компетентной Власти церковнои къ тому черезъ удѣленье судовластія (юрисдикціи) остане уповажненый. Само священьство не вистарчае до важного и позволеного справованья св. Т. Покаянія, понеже удѣлянье сеи св. Тайны есть получене съ выконуваньемъ власти судебной; для того якъ мірскій судія не може всюды и о всѣхъ судити, тôлько тамъ, где есть къ тому уповажненый, такъ само дѣеся и при сеи св Тайнѣ. Въ Т. Священьства получае пресвитеръ здôбность до справованя сей Тайны; но **щобы тое мôгъ важно и позволено робити потребуе еще окремого уповажненя, або судовластія.**

Судовластіе удѣляе Папа для цѣлой Церкви, а Епископъ або его генеральный викарій, а коли Престолъ епископскій опорожненый, викарій капитулярный або администраторъ Апостольскій для дотычной діецезіи. Судовластіе удѣлаеся у насъ звычайно для цѣлой діецезіи, такъ що священникъ маючій отъ своего Епископа уповажненье до слуханя сповѣди, може въ цѣлой діецезіи важно и позволено сповѣдати, однакожь всегда за вѣдомостію настоятеля дотычнои Церкви.

Жаденъ священникъ не може протое, доки не мае судовластія, удѣляти св. Т. Покаянія а то ани тогды, коли бы мôгъ на певно сподѣватися, що получитъ тоежь судовластіе: а ктобы противно дѣлавъ, пôдпадае самымъ дѣломъ карѣ выключенія (excommunicatio. Син. Замост. тит. III. §. 5.)

Монахи, котри хотятъ вѣрныхъ сповѣдати, потребуютъ такожь уповажненя отъ Епископа; но для слуханя сповѣди монахôвъ и всѣхъ до монастыря належачихъ уповажненя одъ своихъ настоятелей.

Изъ сказаного слѣдуе; а) Священныкъ може тôлько въ той Діецезіи важно и позволено удѣлати св. Т. Пакаянія, въ котрой отримавъ судовластіе: но если до него вѣрни зъ чужой Діецезіи пріидутъ, може важно и позволено разрѣшати. б) Парохи и прочи душпастырѣ могутъ своихъ парохіянъ всюди важно разрѣшати, бо тіи всюди остаютъ пôдъ ихъ властію. г) Парохъ може тôлько такихъ священникôвъ до помочи при слуханю сповѣди запрашати, котри маютъ судовластіе. д) Если священникъ сомнѣваеся, чи въ певнôмъ случаю мае судовластіе, не може безъ тяжкого грѣха разрѣшати.

Изняти суть слѣдуючи выпадки: а) въ небезпеченьствѣ смерти може кождый священникъ кождого кающогося ôтдъ всѣхъ грѣхôвъ и цензуръ важно разрѣшити, съ тымъ однакожь застереженьемъ, що если каянникъ пôдлагае якои цензурѣ общеявнои, обовязанъ запевнити, що если выздоровѣе, въ властивои дорозѣ постараеся о разрѣшеніе отъ тои цензуры. б) На границяхъ Епархіи могуть священники граничныхъ Епархій помагати собѣ взаимно при слуханью сповѣди, бо тое вошло въ уживанье, а власть церковна тому не противится. Такожь могуть священники

всѣхъ трехъ тукраевыхъ катол. обрядôвъ собѣ при слуханью сповѣди взаимно помагати. г) Сутъ певни случаи, въ котрыхъ Церковъ для важныхъ причинъ дополняе судовластіе священника, щобы кающися душевну шкоду не утерпѣли якъ о тôмъ пастырское Богословеніе близше поучае.

Судовластіе (юрисдикція) священникови до слуханя сповѣди доконьче потребне може бути такожь за для важныхъ причинъ и зо взгляду на порядокъ церковный и душевну користь вѣрныхъ ограничене ôтъ тои Власти, котра тоежь удѣляе. (Соб. Трид. зас. XIV. кан. 11. гл. 7.) Тое ограниченье судовластія сповѣдника дѣеся:

I. Зо взгяду на мѣстце есть судовлястіе о стôлько ограничене, що священникъ може св Т. Покаянія важно и позволено справовати лише въ Діецезіи, до которои надежитъ, а кромѣ того въ чужой парохіи за вѣдомостію и согласіемъ. Монахи отъ діецезального Епископа до слуханья сповѣди поединьчо, с. е. безъ ограниченя уповожнени, могуть въ цѣлой Діецезіи важно и позволено за вѣдомостею и согласіемъ мѣстцевыхъ душпастырей сповѣдати: но до недужныхъ не могутъ тамъ, где не маютъ правъ парохіяльныхъ, безъ выразного позволеня мѣстцевого душпастыря ходити. Противодѣлаючи пôдпадаютъ карѣ суспензіи. (Clemens VIII. Const. „superna" §. 4.)

II. Зо взгляду на часъ може судовластіе бути такожь ограничене, такъ що певный священникъ получае уповажненье до слуханя сповѣди тôлько на певный часъ по уплывѣ котрого на ново о удѣленье судовластія обовязанъ просити. Тое ограниченье дотичитъ въ Перем. Діецезіи тôлько священникôвъ, котри выразнымъ рѣшеньемъ Епископа останутъ єму пôддани.

III. Зо взгляду на лица.

а) жаденъ священникъ не смѣе безъ особенного, выразного позволеня слухати сповѣди Инокинь.

б) Священникъ не мае власти разрѣшати соучастницю въ грѣсѣ нечистоти (complicem in peccato turpi) взглядомъ того грѣха. — Близши поясненя зо взгляду на повыеши два ограниченя судовластія сповѣдника подае пастырское Богословіе.

IV. Зо взгляду на грѣхи. (задержани грѣхи.)

Въ практицѣ найважнѣйше ограниченье судовластія порядочного сповѣдника относится до певныхъ грѣхôвъ, отъ котрыхъ не може кождый до справованя Т. Покаянія уповажненый священникъ разрѣшати, понеже разрѣшеніе отъ нихъ есть высшои власти церковнои задержане, и для того тіи грѣхи называются грѣхами задержаными.

Що Настоятелѣ церковнй маютъ власть задержати собѣ разрѣшеніє отъ певныхъ грѣхôвъ, есть догматично опредѣлена наука катол. Церкви (Соб. Трид. зас. XIV. к. 11. о покоян.) котру Соборъ Замостскій слѣдуючими словами оголошае: „Понеже не пôдлежитъ нѣякому сомнѣнію, що задержанье выпадкôвъ серця вѣрныхъ страхомъ передъ бôльшими беззаконіями наповняе, и ихъ отъ тыхже отстрашае для того довжни Епископи кромѣ грѣхôвъ Престолу Апостольскому задержаныхъ, еще инни ведля потребы собѣ задержати и тіжь що року обвѣщати, особливо если по своему благомнѣнію гдекотри додаютъ або опущаютъ". (тит. III. §. 5. ст. 95.)

Зъ того слѣдуе, що кождый настоятель церковный маючій власть законодавчу може собѣ разрѣшеніе отъ певныхъ грѣхôвъ задержати и пôсля того розличаются грѣхи задержани Папѣ, Епископамъ и Настоятелямъ монастырей, котри надъ своими пôдчинеными маютъ власть епископску.

Цѣль задержаня грѣхôвъ есть двояка: перша, щобы отмститися на грѣшнику за его тяжки переступленя, а друга цѣлительна, щобы грѣшника тымъ скорше до поправы наклонити тымъ, що получеными зъ разрѣшенiемъ трудностями робится го уважнымъ на тяжкôсть грѣха, котрого ôнъ за помочею Бога и Пресв. Дѣвы Марiи на будучнôсть бôльше стеречися буде.

Грѣхи Папѣ задержани. Всѣ Папски задержаня **дѣлятся на три головни отдѣлы, именно: Выключенiя,** (excommunicationes,) суспензiи, (suspensiones), и запрещенiя (interdicta) Выключенiя знову суть або Папѣ або Епископу, або цѣлкомъ не задержанй; а выключенiя Папѣ задержани суть двоякого рода, именно: або суть Папѣ особлившимъ способомъ (speciali modo) задержани, або нѣтъ, с. е той кто въ загалѣ получивъ власть разрѣшати ôтъ папскихъ цензуръ або выключенiй, не мае власти разрѣшати ôтъ цензуръ особлившимъ способомъ Папѣ задержаныхъ, но потребує до того особенного, выразного позволеня.

Папски задержанья суть:

А. **Выключенiямъ Папѣ особлившимъ способомъ задержанымъ** (excommunicationes Summo Pontifici speciali modo reservatas incurrrunt) пôдпадаютъ:

1. Omnes a christiana fide apostatae, et omnes ac singuli haeretici, quocunque nomine censeantur et cujuscunque sectae existant, eisque credentes, eorumque receptores, fautores, ac generaliter quilibet defensores.

Выключенiе еретикôвъ зъ Церкви есть такъ давне, якъ сама Церковъ и оно основуеся на науцѣ Апостолôвъ (II. Тiм. 2., 25, 26. Тiт. 3., 11. II. Iоан 9., 10. I. Тiмот. 1., 19., 20. II. Сол. 2., 11.,) котру ложну науку держали за згублившу, якъ злый примѣръ; бо той тôлько рѣку занечищае, а тамтой жерело ѣдомъ напованяе.

Щобы пôдпасти выключенiю про ересь потрѣбне: а) Зо стороны розума заблудженье (error,) б) зо стороны волѣ упоръ, т. є. если кому правда остала якъ найлучше представлена, но ôнъ зо злои волѣ держится заблудженiя (ложного мнѣнiя); в) заперечанье правды вѣры отъ Церкви выразно яко откровеннои оголошенои; г) щобы дотычный чоловѣкъ бувъ крещеный и знавъ о тôй цензурѣ; д) щобы ôнъ не тôлько внутренно въ (мысли), но и внѣшно свою ересь вызнававъ (haeresis formalis externa licet occulta.) — Апостатъ есть той, кто перейде на жидôвство, поганьство, або остане „безконфессiйнымъ.“

2. Omnes et singuli scienter legentes sine auctoritate Sedis Apostolicae libros eorundem apostatarum et haereticorum haeresim propugnantes, nec non libros cujusvis auctoris per apostolicas litteras nominatim prohibitos, eosdemque libros retinentes, imprimentes, et quomodolibet defendentes. Церковъ непогрѣшима хоронителька правдивои вѣры довжна була съ наукою еретикôвъ и ихъ книги осудити, и ôтъ найдавнѣйшихъ часôвъ було заказано читати, перетримовати и ôтписовати книги еретикôвъ. По вынайденю книгопечатнѣ видѣлася Церковъ принужденною на таки книги еще бôльше уважати, и ведля наведеной конституцiи Пiя П. IX. есть читанье книги въ двохъ случаяхъ заказане: а) Если тая книга ôтъ еретика або ôтступника есть составлена, и ересь выразно и серiозно боронитъ; в) если яка книга Папскимъ рѣшеньемъ выразно есть осуджена и заказана. Пôдъ тую саму цензуру пôдпадаютъ и переховуючи таки книги.

3. Schismatici et ii, qui a Romani Pontificis pro tempore existentis obоedientia pertinaciter se subtrahunt vel recedunt. До тыхъ належатъ не тôлько въ загалѣ всѣ роскольники, (schismatici) но и такъ звани лiберальни католики, котри розпорядженя и законы Престола Апостольского опровергаютъ, и явно за такихъ выдаются, котри ôтъ послушанiя святому Престолу ôтпали и въ тôмъ упорно перебуваютъ.

4. Omnes, et singuli cujuscunque status gradus seu conditionis fuerint ab ordinationibus seu mandatis Romanorum Pontificum pro tempore existentium ad universale futurum Concilium appellantes, nec non ii, quorum auxilio, consilio, favore appellatum fuerit.

5. Omnes interficientes, mutilantes percutientes, capientes, carcerantes, detinentes, vel hostiliter insequentes S. R. E. Cardinales, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, Sedisque Apostolicae Legatos vel Nuntios aut eos a suis dioecesibus, territoriis, terris seu dominiis ejicientes, nec non ea mandantes, vel rata habentes, seu praestantes in eis auxilium, consilium vel favorem.

6. Impedientes directe vel indirecte exercitium jurisdictionis ecclesiasticae sive interni sive externi fori, et ad hoc recurrentes ad forum saeculare, ejusque mandata procurantes, edentes, aut auxilium, consilium, favorem praestantes.

7 Cogentes sive directe sive indirecte judices laicos ad trahendum ad suum tribunal personas ecclesiasticas praeter canonicas dispositiones: item edentes leges vel decreta contra libertatem ant jura ecclesiae

Перва часть того артикула „Cogentes etc." не ôтносится ведля инструкціи конгрегаціи (S. Officii) зъ дня 1. Лютого 1871 до пôдвладныхъ судіѣвъ, котри тôлько по приказу своихъ настоятелей дѣлаютъ, но до такихъ лицъ, котри ôтъ никого не принуждени мірскихъ судіѣвъ принуждаютъ, щобы они противъ законôвъ церковныхъ або противъ конкордатами съ св. Престоломъ принятыхъ узаконненій клириковъ передъ мірски суды потѣгали: а друга часть „edentes" ôтносится до законодателей.

8. Recurrentes ad laicam potestatem ad impediendas litteras, vel acta quaelibet, a Sede Apostolica vel ab ejusdem Legatis aut Delegatis quibuscunque profecta, eorumque promulgationem vel executionem directe vel indirecte prohibentes aut eorum causa sive ipsas partes, alios laedentes vel perterrefacientes.

9. Omnes falsarii litterarum Apostolicarum, etiam in forma Brevis ac suplicationem gratiam vel iustitiam concernentium, per Romanum Pontificem vel S. R E. Vice-Cancellarios, seu Gerentes vices eorum aut de mandato ejusdem Romanis Pontificis signatarum: nec non falso publicantes litteras apostolicas etiam in forma Brevis, et etiam falso signantes supplicationes hujusmodi sub nomine Romani Pontificis, seu Vice-Cancellarii, seu Gerentis vices praedictorum.

10. A b s o l v e n t e s c o m p l i c e m i n p e c c a t o t u r p i etiam in mortis articulo, si alius sacerdos, icet non approbatus ad confenssiones, sine gravi aliqua exoritura infamia et scandalo possit excipere morientis confessionem.

11. Usurpantes aut sequestrantes jurisdictionem, bona, redditus, ad personas ecclesiasticas ratione suarum ecclesiarum aut beneficiorum pertinentes.

12. Invadentes, destruentes, detinentes per se, vel per alios civitates, terras, loca aut jura ad Ecclesiam Romanam pertinentia, vel usurpantes, perturbantes; retinentes supremam jurisdictionem in eis nec non ad singula praedicta auxilium, consilium, favorem praebentes.

Кромѣ сихъ 12. выключеній пôдпадаютъ тôй самôй карѣ ведля конституціи Romanus pontifex" зъ дня 28. Серпня 1873:

13. Canonici et dignitates cathedralium ecclesiarum, qui nominato et praesentato ab iis, qui hoc jure gaudent ad dictam ecclesiam hujus curam, regimen, et administrationem sub quovis titulo etc. concedere, vel haecce in eum transferre ausi fuerint (ante exibitionem litterarum apostolicarum de more faciendam:) — item ipsi nominati et praesentati ad vacantes ecclesias, qui earum curam regimen et administrationem suscipere audent ex concessione et translatione ab iis peracta, quibus competit, vacante sede episcopali vicarium constituere, vel qui vacantem ecclesiam administrant — nec non ii, qui praemissis paruerint, vel auxiliumi consilium aut favorem praestiterint, cujuscunque status, conditionis, praeminentiae et dignitatis fuerint.

В) В ы к л ю ч е н і я м ъ П а п ѣ п о е д и н ч о з а д е р ж а н ы м ъ п ô д п а д а ю т ъ:

1. Docentes vel defendentes sive publice sive privatim propositiones ab Apostolica Sede damnatas sub excommunicationis poena latae sententiae; i t e m d o c e n t e s v e l d e f e n d e n t e s t a m q u a m l i c i t a m p r a x i m i n q u i r e n d i a p o e n i t e n t e n o m e n c o m p l i c i s, prouti damnata est a Benedicto XIV. in Constit. „Suprema" 7. Juli 1745; „Ubi primum" 2. Juli 1746; „Ad eradicandum" 28 Sept 1746. Яко непогрѣшими Учителѣ истины опровергали Папы не тôлько еретически и цѣлкомъ ложнина уки, но и таки, котри ереси зближалися або для норовственности оказалися небезпечными, и до такихъ опровerженыхъ мнѣній ôтносится сей артикулъ. Сюда належитъ и тверджeнье, що при сповѣди есть позволено пытатися о имя участника въ грѣсѣ, о чôмъ еще пôзнѣйше буде бесѣда.

2. Violentas monus suadente diabolo, injicientes in clericos, vel utriusque sexus monachos, exceptis quoad reservationem casibus et personis, de quibus jure vel privilegio permittitur, ut episcopus aut alius absolvat. — Битье клирика бувъ перший задержаный грѣхъ, а потреба того оказалася въ середныхъ вѣкахъ коли клиръ спротивляючійся своевольствамъ и беззаконіямъ бутного рицарства дуже часто на зневаги бувъ выставленый Щобы тое задержанье наступило, вымагаеся, щобы тое битье було нарочне, неприпадкове, тяжко грѣховне и зъ злои волѣ походяче (suadente diabolo), не для власнои обороны, и щобы біючій знавъ, що ôнъ біе священника.

3. Duellum perpetrantes, aut simpliciter ad illud provocantes, vel ipsum acceptantes et quilibet complices, vel qualem cunque operam aut favorem praebentes, nec non de industria specantes, illudque permittentes, vel quantum in illis est, non prohibentes, cujuscunque dignitantis sint, etiam regalis vel imperialis. Пôдъ тую кару пôдпадаютъ отже а) сами дуеллянты, чи зраненье наступило, чи нѣ; в) кто до дуеллю взывае, хотяй бы тое возванье не остало приняте; г) кто возванье прiйме, хотяй бы до битки не прiйшло; д) секунданты и всѣ котри при сѣмъ дѣлѣ якимъ будь способомъ участвуютъ; е) зрѣтелѣ, если нарочно идуть на дуель дивитися; ж) всѣ тіи котри, бы повинни дуель не допустити, но тое залишаютъ.

4. Nomen dantes sectae Massonicae aut Carbonariae, autaliis ejusdem generis sectis quae contra ecclesiam, vel legitimas potestates seu palam, clandestines machinantur, nec non iisdem sectis favorem qualemcunquae praestantes eorumve occultos coryphaeos ac duces non denunciantes, donec non denuntiaverint.

5. Immunitatem asyli ecclesiastici ausu temerario violare jubentes aut violantes.

6. Violentes clausarum Monialium cujuscunque generis aut conditionis, sexus vel aetatis fuerin in earum monasteria absquae legitima licentia ingrediendo; pariterque eos introducentes vel admittentes, itemque Moniales ab illa exeuntes extra casus ac formam a S. Pio V. in Constit „Decori" praescriptam.

7. Mulieres violantes Regularium virorum clausuram, et Superiores aliive eas admittentes.

8. Rei simoniae realis in beneficiis quibuscunquae eorumque complices.

9. Rei Simoniae confidentialis in beneficiis quibuslibet, cujuscunque sint dignitatis.

10. Rei Simoniae realis ob ingressum in religionem.

На симонистôвъ накладала Церковъ отъ першихъ вѣкôвъ найтяжши кары и ставляла ихъ на рôвни съ еретыками, про святотацтво. съ якимъ симонія естъ получена, и про велики страты, яки тое злобне беззаконіе для душь вѣрныхъ за собою потягае.

11. Omnes quaestum facientes ex indulgentiis aliisque gratiis spiritualibus excommunicationis censura plectuntur Constitutione s. Pii V. „Quam plenum" 2. Jan. 1569.

12. Colligentes eleomosynas majoris pretii pro missis et ex iis lucrum captantes, faciendo eas celebrari in locis, ubi missarum stipendia minoris pretii esse solent. О тôмъ була бесѣда при літургіи.

13. Omnes, qui excommunicatione mulctantur in constitutionibus s. Pii V. „Admonet nos" 4 Cal. Apr. 1567, Innocentii IX. „Quae ab hac." Sede" Nov. 1591, Clementis VIII. „Ad Romani Pontificis curam" 26. Junii 1592 et Alexandri VII „Inter caeteras" nono Cal. Nov. 1660 alienationem et infendationem civitatum et locorum S. R. E. respicientibus.

14. Religiosi praesumentes clericis aut laicis extra casum necessitatis sacramentum extremae Unctionis aut Eucharistiae per viaticum ministrare absque parochi licentia.

15. Extrahentes absque legitima venia reliquias ex sacris coemeteriis sive catacumbis Urbis Romae ejusque territorii, eisque auxilium vel favorem praebentes.

16. Communicantes cum excommunicato nominatim a Papa in crimine criminoso, ei scilicet impendendo auxilium vel favorem.

17. Clerici scienter et sponte communicantes in divinis cum personis a Romano Pontifice nominatim excommunicatis in ipsos in officiis recipientes.

18. Praesumentes absolvere sine debita facultate a casibus romano Pontifici specialiter reservatis.

19. Usurpatores bonorum ecclesiasticorum.

20. Цензура тычится надужитій миссіонерскихъ

Г) Суспензіи Папѣ задержанй.

Подъ суспензією розумѣеся запрещенье исповняти тую власть, яку священникъ або силою своего рукоположеня або силою своего уряда поеѣдае. Суспензія есть або довременна, т. є. на певный часъ, або всегдашня, т. є. на цѣле житье выречена. Суспендованый священникъ може отъ прочихъ грѣховъ отъ звычайного сповѣдника разрѣшеніе получити, но обовязанъ старатися о якъ найскорше разрѣшенье отъ суспензіи и до разрѣшенія вдержатися отъ выконуваня заказаного єму уряда. Папской суспензіи подпадаютъ:

1. Suspensionem ipso facto incurrunt a suorum beneficiorum perceptione ad beneplacitum S. Sedis Capitula et Conventus ecclesiarum et monasteriorum aliique omnes, qui ad illarum, seu illorum regimen et administrationem recipiunt Episcopos aliosve Praelatos de praedictis ecclesiis seu monasteriis apud eandem S. Sedem quovis modo provisos, antequam ipsi exhibuerint litteras apostolicas de sua promotione.

Арт. 2. 3. 4. и 5. тычится Епископовъ и монаховъ.

. 6. Suspensionem ab Ordine suscepto ipso jure incurrunt, qui eundem Ordinem recipere praesumpserunt ab excommunicato, vel suspenso, vel interdicto nominatim denuntiatis, aut ab haeretico vel schesmatico notorio: eum vero, qui bona fide a quopiam eorum est ordinatus, exercitium non habere ordinis sic suscepti, donec dispensetur, declaramus.

Арт. 7. тычится священиковъ въ Римѣ перебуваючихъ.

Д) Задержанй запрещенія (interdicta reservata) котрыми совершанье общого богослуженія, справованье и пріймованье гдекотрыхъ св Тайнъ, и христіяньскй похороны опредѣленыхъ лиць або на опредѣленыхъ мѣстцяхъ заказуются, суть ведля высше наведенои Конституціи Пія П. IX. слѣдуючи:

Interdictum Romano Pontifici speciali modo reservatum ipso jure incurrunt Universitates, Collegia et Capitula quocunque nomine nuncupentur, ab ordinationibus seu mandatis ejusdem rom. pontificis pro tempore existentis ad universale futurum con ilium appelantia.

2. Scienter celebrantes, vel celebrari facientes divina in locis ab Ordinario, vel delegato Judice, vel a jure interdictis, aut nominatim excommunicatos ad divina officia, seu ecclesiastica sacramenta, vel eccl. sepulturum admittentes, interdictum ab ingressu ecclesiae ipso jure incurrunt, donec ad arbitrium ejus, cujus sententiam contempserunt, competenter satisfecerint.

Наведенымъ папскимъ цензурамъ подпадаютъ люде, котрй высказаного въ поодинокихъ артикулахъ грѣшного дѣла допустилися, и знали що на тое переступленье есть цензура постановлена: въ слѣдуючихъ двохъ случаяхъ же подпадаютъ папской цензурѣ допущаючися дотычныхъ грѣховъ всегда, хотяй не знаютъ, що они суть Папѣ задержанй.

Е) Тіи прямй папскй задержаня, котрй не суть съ цензурою полученй, и котрымъ тіи подпадаютъ, котрй не знали, що они суть задержанй, суть слѣдуючй два:

1. Calumniose denuntiantes innoxios sacerdotes apud ecclesiasticos judices de facta sollicitatione ad turpia in confessionali—vel sceleste procurantes, ut id ab aliis fiat. Тому задержаню подпадаютъ не только тіи, котри лично (устно або письменно) священника передъ судією церковнымъ ложно и клеветно оскаржаютъ, що онъ допустився намовы до грѣха нечистоти въ сповѣдници, но и тіи, котри тое черезъ инни лиця роблятъ и якимъ будь способомъ такого клеветного оскарженя невинного священника причиною стаются. Тое задержанье не мае мѣстця, если вправдѣ ктось усиловався другого чоловѣка намовити до такого клеветного оскарженья, но онъ того не зробивъ. Если же таке ложне и клеветне оскарженье остало дѣломъ довершене, и то сознательно и въ злой вѣрѣ (scienter et mala fide), то клеветникъ подпадае задержаню, хотяй бы клеветникъ познѣйше свою клевету откликавъ, або власть церковна сама еи за клевету узнала. — Само собою розумѣеся, що клеветникъ, коли покаеся, обовязанъ для полученя разрѣшенія, откликати кле-

вету. Разрѣшеніє отъ того задержаня, пристоитъ исключно и особлившимъ способомъ Престолу Апостольскому:

2. Acceptatio munerum notabilium a religiosis.

Наведени выпадки суть Папѣ задержанй, и они остали тутъ вычисленй зо взгляду на розпорядженье Синода Замостского, котрый приписуе, щобы кождый священникъ выпадки Папѣ задержанй знавъ (ст. 95.)

Грѣхи Епископу задержанй Перемыскои Дієцезіи суть слѣдуючи:

1. Добровôльне чоловѣкоубѣйство — homicidium voluntarium. **2. Побієніє отца або матери, ôтчима або мачохи** — percussio patris vel matris, vitrici vel novercae. **3. Кровосмѣшеніе въ первомъ степени сродства або повиноватства** — incestus in primo consanguinitatis vel affinitatis gradu. **4. Зôгнанье плода если то наступило** — procuratio abortus secuto effectu. **5. Скотоложство** — bestialitas. **6. Исповѣданье въ св. Т. Покаянія передъ священникомъ съ Римскою Церквою не соединенымъ** — confessio sacramentalis coram presbytero Ecclesiae Romanae non unito. **7. Змѣшеніє тѣлесное съ жидами обоего пола и служенье за мамку у жидôвъ** — commixtio carnalis cum Judaeis utriusque sexus, nec non famulitium nutricum apud Judaeos 8. **Добровôльне пôдпалянье домôвъ хотяй намѣрене послѣдство не наступило** — incendium voluntarium aedium, etiam effectu non secuto. 9. **Нарушенье обѣта совершенного воздержаня отъ горячихъ напиткôвъ** — violatio voti absolutae abstinentiae a potu inebriante.

Для близшого поясненя коли висше наведени грѣхи суть задержанй, примѣчаєся:

1. Добровôльне чоловѣкоубѣйство. Щобъ той грѣхъ пôдпадавъ задержанію, потребне: а) Дѣйстне чоловѣкоубійство безъ взгляду на тое, чи смерть заразъ чи ажь пôзнѣйше въ слѣдствіє ранъ черезъ убійця споводованыхъ наступила. б) несправедливе убійство, отже не таке, котре есть оправдане, н. пр. на вôйнѣ, при власнои оборонѣ (Notwehr) — servato moderamine tutelae inculpatae — судове. г) убійство мае бути добровôльне; про тое не пôдпадае задержаню, кто недобровôльно, зъ неуваги въ помѣшаню змыслôвъ другого убивъ, бо всѣ тіи не намѣряли убити, ани не предвидѣли убѣйство. д) Лично и дѣйстно доверщене.

2 Побитье отца або матери, ôтчима або мачохи. Той грѣхъ есть задержаный безъ взгляду на тое, чи побитье було тяжке чи легке: достаточный есть оденъ хотьбы найлекшій ударъ.

3. Крововсмѣшеніе въ первомъ степени сродства або повиноватства. Тому задержаню пôдпадаютъ всѣ сродники и повиновати въ першимъ степени.

4. Зôгнанье плода чоловического, єсли тое наступило. Зôгнанье плода есть родъ чоловѣкоубѣйства. Того грѣха допущаєся а) женщина, котра таки средства уживае, котри зôгнанье плода споводовали, н пр. бере отвѣтни медицины, сильни средства розвôльняючи, (laxativa,) сильно шнуруєся, танцюе, нарочно дуже тяжко працюе, а то все въ тôмъ намѣренію, щобы плодъ зôгнати. Если же помимо ужитя высше наведеныхъ або инныхъ подôбныхъ средстъ плодъ не остане зôгнаный, тогды женщина тяжко грѣшитъ, но не пôдпадае задержаню. Но если така женьщина въ слѣдствіе тяжкой звычайнои працѣ, до котрой есть обовязана, плодъ поронитъ, то не грѣшитъ и не пôдпадае задержаню, бо она не намѣряла плодъ зôгнати. б) кождый чоловѣкъ кто сознательно и добровôльно причинится до зôгнаня плода, н. пр. радивъ або дававъ отвѣтни медицины, зѣлье и т. д. г) Мужь и кождый инный чоловѣкъ, котрый жену бременну такъ побивъ, що она поронила, если тое послѣдство мôгъ предвидѣти.

5. Скотоложство, безъ рôжницѣ съ якою звѣриною грѣшникъ того найогиднѣйшого беззаконія допустився.

6. Исповѣданіе въ св. Т. Покаянія передъ священникомъ съ Римскою Церквою несоединенымъ єстъ всегда грѣхъ задержаный, бо католикъ неможе отъ священника до Церкви кат. не належащого важне разрѣшеніе получити.

7. Змѣшеніе тѣлесное съ жидами обоего пола и служенье за мамку у жидôвъ маеся дословно розумѣти.

8. Добровôльне пôдпалянье домôвъ хотяй намѣрене послѣдство не наступило. Зо взгляду на велику злобу того беззаконія пôдпадае тому задержаню, кто а) добровôльно и сознательно пôдпалитъ дôмъ мешкальный або яки небудь инни предметы, котри небезпеченьству огня пôдлягаютъ, такъ: стайнѣ, стодолы, шпихлѣрѣ, пивницѣ и взагалѣ забудованя економичнû; дальше оборы, стирты, луки, засѣвы, лѣсы, стосы дрова и т. д. безъ взгляду на тое, чи тіи предметы суть власностею грѣшника або кого инного. Сюда належатъ также церкви съ всѣми приналежностями. б) пôдпалячь пôдпадае задержаню если въ злôмъ намѣреню все до пôдпаленя певного предмета приготовивъ и здѣлавъ, хотяй бы пожаръ не выбухъ, бо зъ инной стороны зайшла дерешкода. г) не пôдпадае задержаню: пôдпаленье случайне ненамѣрене, зъ неуваги, недбальства споводоване; однакожь душпастырѣ обовязанû напоминати вѣрныхъ, щобы съ огнемъ були осторожнû, бо случаютъ ся выпадки, що куренье люльки, особливо т. зв. сигаретôвъ въ економичныхъ будынкахъ споводовало знищенье цѣлыхъ цвитущихъ осадъ.

9 Нарушенье обѣта совершенного воздержаня отъ горячихъ напиткôвъ. Тому задержаню пôдпадае кто передъ священникомъ пôсля формы въ Требнику указанои зложивъ на якійсь часъ або на цѣле житье обѣтъ совершенного воздержанія отъ горячихъ напиткôвъ, якого небудь они суть рода и той обѣтъ нарушивъ.

Разрѣшенье отъ грѣхôвъ задержаныхъ.

1. Отъ грѣхôвъ Папѣ задержаныхъ мае порядочну власть разрѣшити тôлько Престолъ Апостольскій, котрый однакожь черезъ Пенитенціярію тую власть съ певными ограниченями Епископамъ удѣляе. Длятого повиненъ сповѣдникъ въ такихъ случаяхъ впростъ до Епископа удаватися.

2 Отъ грѣхôвъ Епископу задержаныхъ разрѣшае Епископъ, котрый тіи грѣхи своему разрѣшенію задержавъ.

Однакожь зо взгляду на великій объємъ діецезіи удѣляю власть разрѣшати отъ грѣхôвъ Епископскому разрѣшеню задержаныхъ слѣдуючимъ священникамъ.

а) Соборнымъ и почетнымъ Крылошанамъ Еп. Капитулы Перемыскои.

б) всѣмъ деканамъ на такъ довго, доки той урядъ справуютъ.

в) всѣмъ сповѣдникамъ, котрû слухаютъ сповѣди въ Церквахъ отъ св. Престола Апостольского отпустомъ надѣленыхъ, або въ котрыхъ за позволеньемъ Власти церковнои духовнû міссіи для вѣрныхъ отбуваютъ ся. Тая власть тревае тôлько такъ довго, якъ отпусть або миссія духовна отбуваеся.

г) Тая власть есть лично особиста, и кому она остала способомъ делегаціи удѣлена, не може туюжь инному сповѣдникови удѣляти.

д) для важныхъ причинъ могутъ и иннû священники на выразне прошенье получити власть разрѣшати отъ Епископскихъ задержань.

е) Отъ грѣхôвъ пôдъ Ч. 1. (Чоловѣкоубійства) и Ч. 4. (зôгнанье плода) не могутъ священники высше наведенû разрѣшати; въ тыхъ случаяхъ належитъ всегда до Епископа односитися.,

Прошенія о разрѣшеніе отъ грѣхôвъ задержаныхъ належитъ вносити до Еп. Ординаріята запечатани, въ нихъ навести грѣхъ задержаный не выражаючи ани имя ани ближши ознаки кающогося, а на обертцѣ написати пôдъ титуломъ „въ

справѣ чисто духовнои.“ Получивши власть разрѣшенія священникъ не може делеговати инного священника до разрѣшанія каючогося ôтъ того грѣха, бо тая власть даеся тôлько для его особы.

Для важности справы остане высланый съ І. ч. сл. р. для кождои парохіи на особнôмъ листѣ списъ грѣхôвъ задержаныхъ, котрый пôсля приписôвъ церк. внутръ сповѣдальници мае бути прибитый.

Се розпоряджены обовязуе ôтъ его урядового обвѣщенія такъ довго, доки отъ Мене або Моего законного Наслѣдника не остане знесене

Великій и важный єсть урядъ Сповѣдника въ загалѣ, но тая важнôсть єсть еще бôльша, коли сповѣдникъ мае передъ собою грѣшника допустившогося такихъ грѣхôвъ, котрыхъ разрѣшеніе законодательна власть церковна собѣ задержала.

Для того обовязанъ сповѣдникь дати грѣшникови пôзнати злобу его беззаконія и нещасливый станъ, въ якимъ находится; но тое мае дѣятися съ отеческою любовію, щобы грѣшникъ пôзнавъ, що напомненя и наганы, яки ему сповѣдникъ удѣляе непоходятъ зъ жажди мести, но зъ желяня еще щирои поправы. Щобы въ такихъ тяжкихъ случаяхъ належито поступати, повиненъ сповѣдникъ памятати що сповняючи сей урядъ, заступае самого Бога, и Бога о ласку и просвѣщеніе щиро и покорно просити: а Богъ удѣлитъ му благодать, силою котрои ôнъ спасе овцу погибшу и наверне на дорогу правды и честноти.

Колись сказавъ Богъ до Пророка Іереміи: **„Се поставихъ тя днесь надъ языки, и надъ царствы, да искоренинши и разориши, и расточиши и паки созиздеши и насадиши.“** (Іерем. 1, 10.); а тіи слова односятся теперъ до всѣхъ сповѣдникôвъ, котри суть звани не тôлько выкоренити зъ каянникôвъ всѣ грѣхи и беззаконія, но такожь засадити и защепити въ нихъ всѣ честноти и добродѣтели.

„Могущему же сохранити вы безъ грѣха, и безъ скверны и поставити предъ славою своею непорочныхъ въ радости: Єдиному премудрому Богу и Спасу нашему, Іисусомъ Хрістомъ Господемъ нашимъ, слава и величіє держава и власть прежде всего вѣка, и нинѣ и во вся вѣки аминь“ (Іуд. 1, 24—25.)

Дано при Престольнои Церкви Св. Предтечи и Крестителя Іоанна въ Перемышли дня 7. Студня 1894.

† ЮЛІЯНЪ Епископъ.

Ч. 7601.

Конкурсъ на опорожненѝ парохіи.

Ч. 69.

Съ речинцемъ убѣгательства до дня 12. Марта 1895 выставляются на конкурсъ слѣдуючѝ парохіи:

1. Жиравиця, дек, Перемыского, надання приватного.
2. Ольшаны, дек. Нижанкôвского, надання приватного.
3. Хотынецъ, дек. Ярославского, надання приватного.

От Еп. Консисторіи

Перемышль, дня 10. Студня 1894.

Ч 70.

Ч. 7968 Станъ касы вдов. сир. фонда за мѣсяць Листопадъ 1894

Всеч. Комисія управляюча дѣлами вдов.-сирот. фонда доноситъ пôдъ днемъ 10. Студня 1894. Ч. 381 слѣдуюче:

СТАНЪ КАСЫ ВДОВИЧО-СИРОТ. ИНСТИТУТА.

за часъ ôдъ 1. до 30. Листопада 1894 р.

А) Фондъ коренный.

Приходъ	Готôвка зл.	кр.	цѣнніи паперы зл.	кр.	Розходъ	Готôвка зл.	кр.	цѣнніи паперы зл.	кр.
1. Переносъ зъ жовтня	458	14	145767	22	7. Выдано за закупно 4% Лист. Заст. Гал. Тов кред. земск по курсѣ 97 зл. 50 кр	1170	—	—	—
2. О. Дуркотъ Іоаннъ	25	—	—	—	всего	1170	—	—	—
3. „ Константиновичь Константинъ . .	60	—	—	—					
4. „ Федашь Никол.	60	—	—	—					
5. „ Федевъ Іоаннъ	20	—	—	—					
6. „ Папъ Орестъ	50	—	—	—					
7. „ Зубрицкій Александеръ жертва	10	—	—	—					
8. О Крушиньскій Т	100	—	—	-					
9. Деканатъ Белзкій жертву зôбрану на весѣлю	6	—	—	—					
10. За Требникн легованіи бл. п. гр. Шашкевичемъ . . .	500	-	—	—					
11. Закупно 4% Лист. Заст. Тов. кред. зем.			1200	—					
всего	1289	14	146967	22					
розхôдъ	1170								
Остае въ касѣ	119	14	146967	22					

II. Въ Общо рольн. кред. Заведеню 5.500 зл.

Б) Фондъ резервовый.

Приходъ	Готôвка зл.	кр.	Розходъ	Готôвка зл.	кр.
1. Переносъ зъ листопада . .	633	39		—	—
2. О. Пухиръ Андрей	200	—			
3. „ Константиновичь Конст. .	3	—			
4. „ Федашь Николай . . .	20	60			
5 „ Ганасевичь Теодоръ . .	17	67			
6. „ Павловскій Константинъ .	10	—			
7. „ Мисыкъ Василій . . .	58	55			
всего	943	21			
розхôдъ	—	—			
Остае въ касѣ	943	21			

В) Фондъ роспорядимый.

Приходъ	Готôвкою зл.	кр.	Розходъ	Готôвкою зл.	кр.
1. Переносъ зъ жовтня . .	1788	14	1) Передатокъ на 1894 р. для вдôвъ и сирôтъ, а именно получили:		
2. Деканатъ Бирчаньскій . . а именно: ОО. Желеховскій Алекс, 14 зл. Винницкій Іос. 14 зл. Жарскій Іоан. 10 зл. Журавецкій Григорій 10 зл. Баньковскій Антоній 10 зл Бѣрецкій Іоанъ 10 зл. Вербицкій Георгій 10 зл. Гандякъ Мих. 7 зл.	85	—	Вд Ганкевичь Саломея . . .	30	—
3. Деканатъ Комарнянскій а именно: ОО. К. Гнатишакъ 7 зл. 35 кр. Левъ Лазуркевичь 10 зл. I Крыницкій 10 зл. Лука Туряньскій 10зл. Леонтій Монастерскій 10 зл. Симеонъ Борысъ 10 зл. Андр Савицкій 10 зл. Илія Каламунецкій 10 зл. Людвикъ Заградникъ 10 зл. А. Ковальскій 10. зл. К. Кульчицкій 14 зл. Мих Стецевъ 10 зл. Герв. Царевичь 10 зл	131	35	Сир. Поляньска Зиновія . .	10	—
4 О. Мокрыцкій Антоній . .	10	—	„ Исайчикъ Софія, Романъ, Стефанія, Володимиръ .	20	—
5. „ Созаньскій Владиславъ .	10	—	„ Поляньскій Викторъ . .	6	—
6. „ Константиновичь Конст.	10	—	Вд. Ропицка Минодора . .	30	—
7. „ Мельникъ Лука . . .	20	—	„ Новосядловска Антоніна	10	—
8. „ Дуркотъ Теодозій . . .	20	—	„ Лисковацка Сильвія . .	14	—
9. „ Сабарай Іоаннъ . . .	20	—	„ Терлецка Каролина . .	20	—
10. „ Винницкій Іосифъ . . .	10	—	„ Хробачиньска Марія . .	5	—
11. „ Кишакевичь Михаилъ .	14	—	„ Махникъ Емилія . . .	90	—
12. „ Залескій Василій . . .	15	—	2) Стемпель биржывый и чернило		16
13. „ Заремба Іосифъ . . .	20	—	всего	235	16
14. Деканатъ Мушиньскій, а именно: ОО. Іоаннъ Хриз. Дуркотъ 10 зл. Іоан. Сенета 10. зл. Теоф. Качмарчикъ 10 зл. II. Сандовичь 10 зл. Игнатій Мохнацкій 10 зл. Макс. Дуркотъ 10 зл. Іоан. Парыловичь 10 зл. Михаилъ Жегестовскій 14 зл. Волод. Полошиновичь 10 зл. Іоан. Чирняньскій 10 зл. Іоаннъ Копыстянскій 10 зл. Іосифъ Мохнацкій 10 зл. Игнатій Вислоцкій 10 зл. Теодозій Дуркотъ 10 зл. Діонизій Мохнацкій 10 зл. Г. Спрысъ 14 зл.	264	—			

Приходъ	Готôвкою зл.	кр.	Розходъ	Готôвкою зл.	кр.
Іоаннъ Хриз. Дуркотъ 14 зл. Володимиръ Козловскій 10 зл. Петръ Цапиньскій 10 зл. Григ. Копыстяньскій 14 зл. Софронъ Поляньскій 14 зл. Іоаннъ Прислопскій 10 зл Михаилъ Шумыло 10 зл. Игнатій Рынявецъ 14 зл					
15. Дек. Потелицкій : а именно ОО. Н. Осмѣловскій, Ю. Манастырскій, А Колпачкевичь, Т. Савойка, Паславскій, І. Гиссовскій, І. Лазоръ, Іоаннъ Козакъ, Евгеній Горницкій, Даміянъ Гура, Вас Демчукъ, Назарій Чабанъ, Адр. Леонтовичь, Алекс. Кунцевъ по 10 зл. Вас. Плешкевичь, Іоаннъ Гавришкевичь по 14 зл.	168	—			
16. Дек. Белзкій а именно ОО. Орестъ Чеховичь, Тустановскій Ант. Брунецъ Алекс., Саикъ Корн., Вас. Лялрецкій, Чернецкій Вас, по 10 зл. Новосядловскій Михаилъ Дмоховскій Матей по 14 зл. Мосевичь Ромуалдъ 10 зл. 45 кр.	98	45			
17. Дек. Куликôвскій, а именно: ОО. Димитрій Телесницкій, Іосифъ Пелехъ, Юліянъ Кашубиньскій, Михаилъ Жарскій, Климентій Матковскій, Іоаннъ Федевъ по 10 зл. Теофиль Поляньскій, Ал Гумецкій, Кароль Должицкій, Конст. Грушкевичь, Волод. Левицкій по 4 зл. Іоаннъ Дуцько 15 зл.	145	—			
18. Дек. Дукляньскій, а именно: ОО. Димитрій Ядлошь, Емиліянъ Давидовичь. Емиліянъ Чирняньскій, Ант. Хилякъ Гавр. Гнатишакъ, Александеръ Сѣлецкій, Іос. Мерена Іоаннъ Пастернакъ, Юл. Дуркотъ, Іоаннъ Мышковскій, Зах. Чеснокъ, Корн. Копыстяньскій, Даниілъ Пирôгъ, Іоаннъ Дуркотъ, Вдова по б.п.	162	—			

Приходъ	Готовкою зл.	кр.	Розходъ	Готовкою зл.	кр
Т. Дуркотъ по 10 зл. Лука Мельникъ 12 зл.					
19. Дек. Судововишеньскій, а именно: ОО. Володимиръ Лысякъ, Григорій Левъ, Теодоръ Савула, Пасѣчиньскій Кирилъ, Миронъ Литыньскій Прислопскій Романъ, Алексей Виковичъ, Александеръ Гукевичь, Левъ Тиховскій, Атан. Бованко по 10 зл. Іоаннъ Голодиньскій 14 зл.	114	—			
всего	3104	94			
розходъ	235	16			
Остає въ касѣ	2869	78			

Повторенье.

Дня 30/11 довжно бути въ касѣ:

1. Фондъ корен	119 зл.	14 кр.	готовка,	146.967 зл	22 кр.	цѣн.	паперы
2. „ резер.	943 „	21 „	—	— „	— „	„	„
3. „ роспор.	2869 „	78 „	—	— „	— „	„	„

Всего 3932 зл. 13 кр. готовка, 146.967 зл. 22 кр. цѣн. паперы

Отвѣтно тому справозданю найдено въ касѣ:

I) Въ цѣнныхъ ефектахъ: . . .		146.967	зл. 22	кр.
II) 1. Книж. щадн. Нар. Тор. Ч.	91 на	357	„ 2	„
2. „ „ „ „ „	163 „	95	„ 96	„
3. „ „ „ „ „	175 „	60	„ 4	„
4 „ „ Перем. щад. „	17124 „	3170	„	„
5. Готовыми грошми		249	„ 11	„
	всего.	3932	зл. 13	кр.

III. Кромѣ того находится книжка щад. Нар. Торг. Ч. 137 на квоту 42 зл. 2 кр. за требники легованй для Института бл. п. Гр. Шашкевичемъ.

М. Подолиньскій
предсѣдатель.

В. Кондрацкій
секретаръ.

М. Копко
касіеръ.

Т. Ярема
контрольоръ.

Отъ Еп. Ординаріята

Перемышль, дня 17. Студня 1894.

† Юліанъ
Епископъ.

Тvпомъ С. Ф. Піонткевича въ Перемышли.